

КУРОК Роман

канд. юрид. наук, доцент, молодший науковий співробітник

лабораторії науково-методичного супроводу підготовки

фахівців у коледжах і технікумах, Інститут професійної освіти НАПН України,

Київ, Україна

ВИМОГИ ДО СТВОРЕННЯ ДИСТАНЦІЙНИХ СПЕЦКУРСІВ ДЛЯ ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ ПЕДАГОГІЧНИХ ПРАЦІВНИКІВ

Анотація: У тезах схарактеризовані вимоги до створення дистанційних спецкурсів для педагогічних працівників, що можуть використовуватись у процесі підвищення їх кваліфікації з метою оптимізації цього процесу.

Ключові слова: слухачі, педагогічні працівники, дистанційний спецкурс, вимоги, педагогічні принципи.

REQUIREMENTS FOR THE CREATION OF DISTANCE SPECIAL COURSES FOR IMPROVING THE QUALIFICATIONS OF PEDAGOGICAL WORKERS

Abstract. The theses characterize the requirements for the creation of distance special courses for staff, which can be used in the process of improving their qualifications in order to optimize this process.

Key words: pedagogical staff, listeners, remote special course, requirements, pedagogical principles.

Формування професійних умінь педагогів можливе за допомогою різних спецкурсів, особливістю яких є практична спрямованість. Дистанційний курс становить певну систему для інтерактивної взаємодії учасників освітнього процесу. Це освітній ресурс, що містить низку сторінок-розділів, необхідних компонентів системи дистанційного навчання в рамках певного курсу і тісно пов'язаних між собою. За допомогою дистанційного спецкурсу вдається вирішувати такі педагогічні завдання:

- формування в педагогічних працівників пізнавальної самостійності й активності;
- створення ефективного освітнього простору;
- розвиток критичного мислення та здатності конструктивно обговорювати різні точки зору;
- практичне застосування опанованих знань.

Процес створення дистанційного курсу повинен базуватися на дотриманні педагогічних принципів:

- у центрі навчання має перебувати самостійна пізнавальна діяльність, а не сама дисципліна або способи її викладання. У процесі навчання в слухача повинні бути сформовані здатності самостійного пошуку інформації та правильної її обробки, при цьому процес самостійного набуття знань не повинен мати пасивний характер, навпаки, сам слухач повинен із самого початку бути залученим до активної пізнавальної діяльності й не обмежуватися тільки інформацією, що міститься в навчальних матеріалах;

- застосування новітніх педагогічних технологій, які відповідають специфіці дистанційної форми навчання і повною мірою сприяють розкриттю внутрішніх резервів кожного слухача;

- забезпечення активної взаємодії слухача не тільки з викладачем, але й з іншими учасниками освітнього процесу;

- система контролю повинна мати систематичний характер і будуватися на основі оперативного зворотного зв'язку (надання слухачеві консультацій у зручний для нього час) і відстроченого контролю (наприклад, при проведенні тестування);

- процес створення дистанційного навчального курсу має починатися з проведення аналізу цілей навчання, дидактичних можливостей, а також вимог до технологій дистанційного навчання. Необхідно враховувати, що ключові компоненти діяльності педагога (виклад навчального матеріалу, практика і зворотний зв'язок) зберігають свою

актуальність і в курсах дистанційного навчання. Основна проблема в цьому випадку полягає в створенні концептуального нового методичного матеріалу, який ґрунтується на поетапному сприйнятті інформації та повному контролі знань слухача [1].

Для того щоб дистанційний курс став більш ефективним, він повинен мати такі характеристики:

- детальне і ретельно продумане планування діяльності слухачів, включаючи чітку постановку завдань і цілей навчання, надання всіх необхідних навчальних матеріалів;
- забезпечення оперативного й ефективного зворотного зв'язку між слухачем і педагогом, який дозволяє слухачу отримувати достовірну інформацію про ефективність засвоєння курсу;
- постійна підтримка мотивації слухача;
- урахування особливостей технологічної бази, на якій планується розгорнути дистанційний курс.

Дистанційний спецкурс повинен відповідати таким концептуальним, методичним і дидактичним вимогам [3]:

1) *концептуальні*:

- відповідність цілям і завданням освітньої програми;
- актуальність і наукова обґрунтованість змісту;
- орієнтація на результати навчання;

2) *методичні та дидактичні*:

- повнота розкриття змісту;
- оптимальність обсягу змісту всіх структурних елементів для виваженості обсягу навчального навантаження і врахування психологічних особливостей сприйняття інформації слухачами (занадто розширені або стислі матеріали знижують мотивацію слухачів до продовження роботи);
  - чіткість, ясність, лаконічність, доступність і однозначність тлумачення поданої інформації;
  - різноманітність форм подання навчального матеріалу, що забезпечують наявність усіх необхідних компонентів освітнього процесу (отримання інформації, практичні заняття, контроль навчальних досягнень);
  - наявність інтерактивності, що забезпечує розширення сектора самостійної навчальної роботи за рахунок використання активно-діяльнісних форм навчання;
  - оптимальність, ефективність і різноманітність форм і методів самоконтролю та контролю навчальних досягнень слухачів;
  - відповідність сучасним формам і методам організації процесу навчання із застосуванням електронного навчання і дистанційних освітніх технологій;
  - логічність і послідовність організації навчальної діяльності слухачів;
  - наявність методичних матеріалів й інформації, що забезпечує самостійну роботу слухачів у процесі опанування курсу;
  - відповідність віковим і психологічним особливостям слухачів;
  - створення в слухачів позитивної мотивації до навчання;
  - використання сучасних, актуальних джерел для формування змісту, відсутність фактографічних огріхів тощо;
  - дотримання авторського права при формуванні змісту.

Відбір предметного змісту курсу проводиться відповідно до інтересів педагогічної спільноти і вимог сучасної системи освіти до професійної підготовки педагогічних працівників коледжів. Вибір засобів ІКТ, методів і організаційних форм, що становлять педагогічну систему дистанційного навчання, повинен відповідати цілям і завданням дистанційного курсу.

Схарактеризовані вимоги лягли в основу розроблення авторського дистанційного спецкурсу для педагогічних працівників економічних коледжів [2].

Список використаних джерел:

1. Биков В. Ю., Кухаренко В. М., Богачков Ю. М. Технологія створення дистанційного курсу : навч. посіб. Київ : Міленіум, 2008. 324 с.
2. Курок Р. О. Розвиток правової компетентності педагогічних працівників економічних коледжів : теорія і методика: монографія. Київ: ТОВ «ЦП «КОМПРИНТ», 2022. 422 с.
3. Організація середовища дистанційного навчання в середніх загальноосвітніх навчальних закладах : посібник / Ю. М. Богачков та ін.; Наук. ред. Ю. М. Богачков. Київ: Педагогічна думка, 2012. 160 с.

КУЧЕРЯВЧЕНКО Марина

канд. мед. наук, доцентка,

Харківський національний медичний університет

Харків, Україна

НАОЧНІ МЕТОДИ НАВЧАННЯ ЯК СПОСІБ ПІДВИЩЕННЯ ЯКОСТІ ОСВІТИ

Анотація. Досліджено вплив наочних методів навчання на якість освіти у дистанційному форматі. Результати опитування вказують на необхідність залучення ілюстративних та демонстраційних засобів на кожному занятті з метою підвищення засвоювання та розуміння теоретичного матеріалу.

Ключові слова: якість освіти, наочні методи, дистанційне навчання, фактори.

VISUAL TEACHING METHODS AS A WAY TO IMPROVE THE QUALITY OF EDUCATION

Abstract. The influence of visual teaching methods on the quality of education in a distance format has been studied. The results of the survey indicate the need to include illustrative and demonstrative means in each lesson in order to increase the learning and understanding of the theoretical material.

Keywords: quality of education, visual methods, distance learning, factors.

Незважаючи на важкі часи і боротьбу з загарбниками науково-педагогічні працівники продовжують вдосконалення своєї професійної діяльності, а це неможливо без розуміння якості освіти в сучасній Україні. У теперішній час, коли більшість учбових закладів працюють у дистанційному форматі, якість освіти залежить не тільки від особистої свідомості студентів, їх базового рівня знань, бажання, спроможності, умов життя (наявність електроенергії, інтернету), а й від методів освітнього процесу якими володіє викладач, підходів до вирішення професійних задач [1, с. 60].

Загальновідомими методами викладацької діяльності є словесний, наочний та практичний методи [2, с. 32]. Ці методи майже у рівній пропорції використовуються викладачем при проведенні занять зі студентами у традиційному, оф лайн форматі в учбовій кімнаті. При проведенні заняття онлайн унеможлиблюється використання практичного методу який включає лабораторні, експериментальні роботи, але збільшується можливість наочних методів [3, с. 27]. Наочні методи поділяються на ілюстративні та демонстраційні. Ілюстративні методи включають схеми, таблиці, фото та інше. Демонстраційні наочні методи передбачають показ об'єктів та процесів у динаміці і представлені відеофільмами, що у достатній кількості є у інтернет ресурсах для навчання [4, с. 352]. При проведенні занять он лайн спрощується використання наочних засобів, що підвищує сприйняття теоретичного матеріалу студентами [5, с. 130].